

ZÁVEREČNÁ SPRÁVA

ZOOLOGICKÝ PRIESKUM LOKALITY „NA ŽIDOVKÁCH“ VYSOKÁ PRI MORAVE

**pre potreby správy o hodnotení vplyvov
na životné prostredie
„Vodná ťažba štrkopieskov
Vysoká pri Morave III“**

Vypracoval:
Mgr. Ján Svetlík
Staničná 318
900 66 Vysoká pri Morave

Dátum spracovania:
10.1.2022

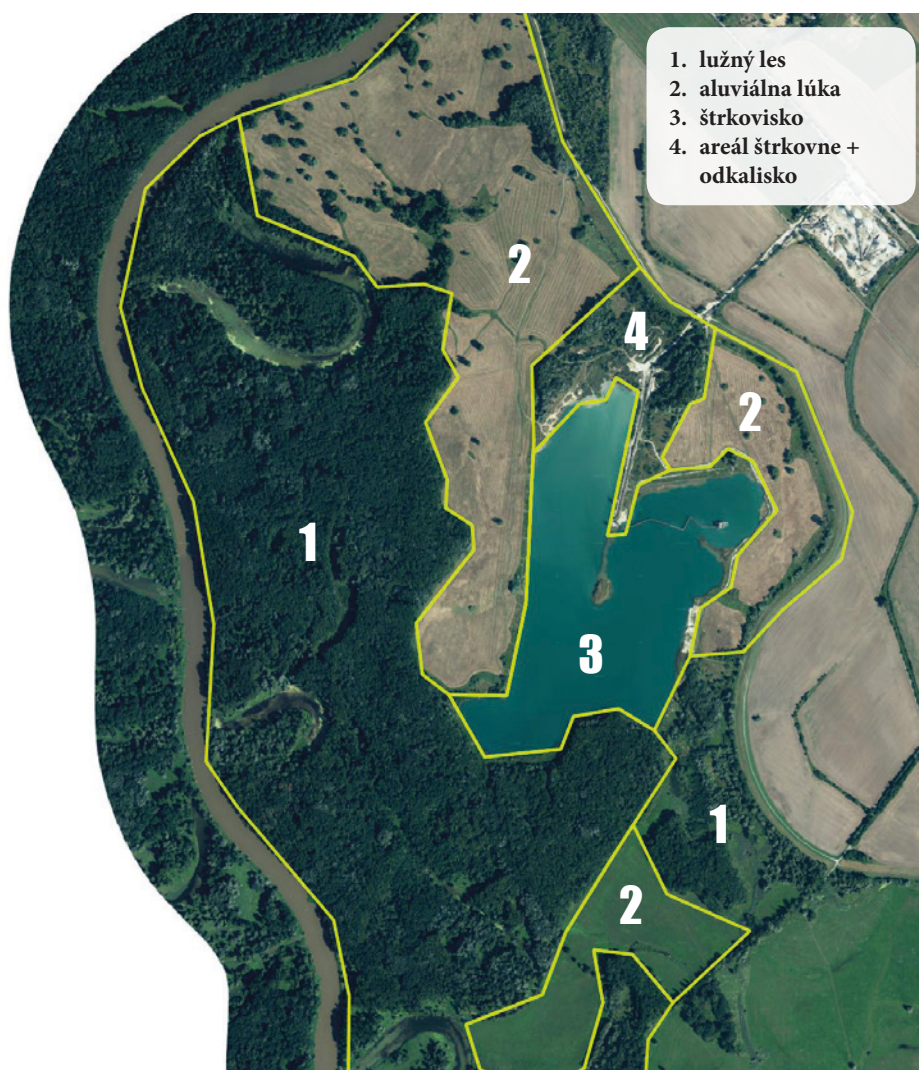
ZADANIE MAPOVANIA (CIEĽ):

1. spracovanie existujúcich ornitologických dát za posledných 10 rokov
2. realizácia ornitologického prieskumu so zameraním na druhy z predmetu ochrany CHVÚ Záhorské Pomoravie
3. prieskum prezencie vybraných druhov živočíchov z predmetu ochrany ÚEV Devínske jazero – kunka červenobruchá (*Bombina bombina*), mlok dunajský (*Triturus dobrogicus*), kobyľka čelnatá (*Isophya costata*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*) a klinovka hadia (*Ophiogomphus cecilia*)

STRUČNÝ OPIS MAPOVANÉHO ÚZEMIA:

Monitorované územie sa nachádza v katastry obce Vysoká pri Morave. Môžeme tu nájsť viaceré typy biotopov (obr. 1), pričom niektoré z nich sú veľmi cenné aj v rámci celého Slovenska. Najvzácnejšími sú lužný les so systémom mŕtvych ramien (NPR Dolný les) a dnes už veľmi vzácne aluviálne lúky s niekoľkými zachovalými mokradami. Ďalej sa tu nachádzajú antropogénne biotopy – otvorená vodná plocha samotného štrkoviska, obnažené brehy štrkoviska a agrocenózy. Územie hraničí s riekou Moravou, ktorá je významnou migračnou trasou pre mnohé druhy živočíchov.

V ďalšej etape rozširovania ťažby v tejto oblasti „Vodná ťažba štrkopieskov Vysoká pri Morave III“ sa plánuje odbagrovanie časti aluviálnych lúk na západ od existujúceho štrkoviska.

Obr. 1: Mapa sledovaného územia s vyznačením biotopov

POUŽITÁ METODIKA:

V území bolo v roku 2021 vykonaných spolu 42 návštev. Počet návštev v jednotlivých mesiacoch uvádza nasledujúca tabuľka:

Január	Február	Marec	Apríl	Máj	Jún	Júl*	August*	September	Október	November	December
6	4	3	3	9	3	0	0	4	4	3	3

* V letných mesiacoch v dôsledku vysokej návštevnosti územia najmä rybármi a rekreantami nemalo zmysel vtáky sčítovať. Tieto termíny som radšej presunul do mesiacov kedy to malo väčší význam pre poznanie avifauny územia.

Prieskum územia bol vykonaný nasledujúcimi metódami:

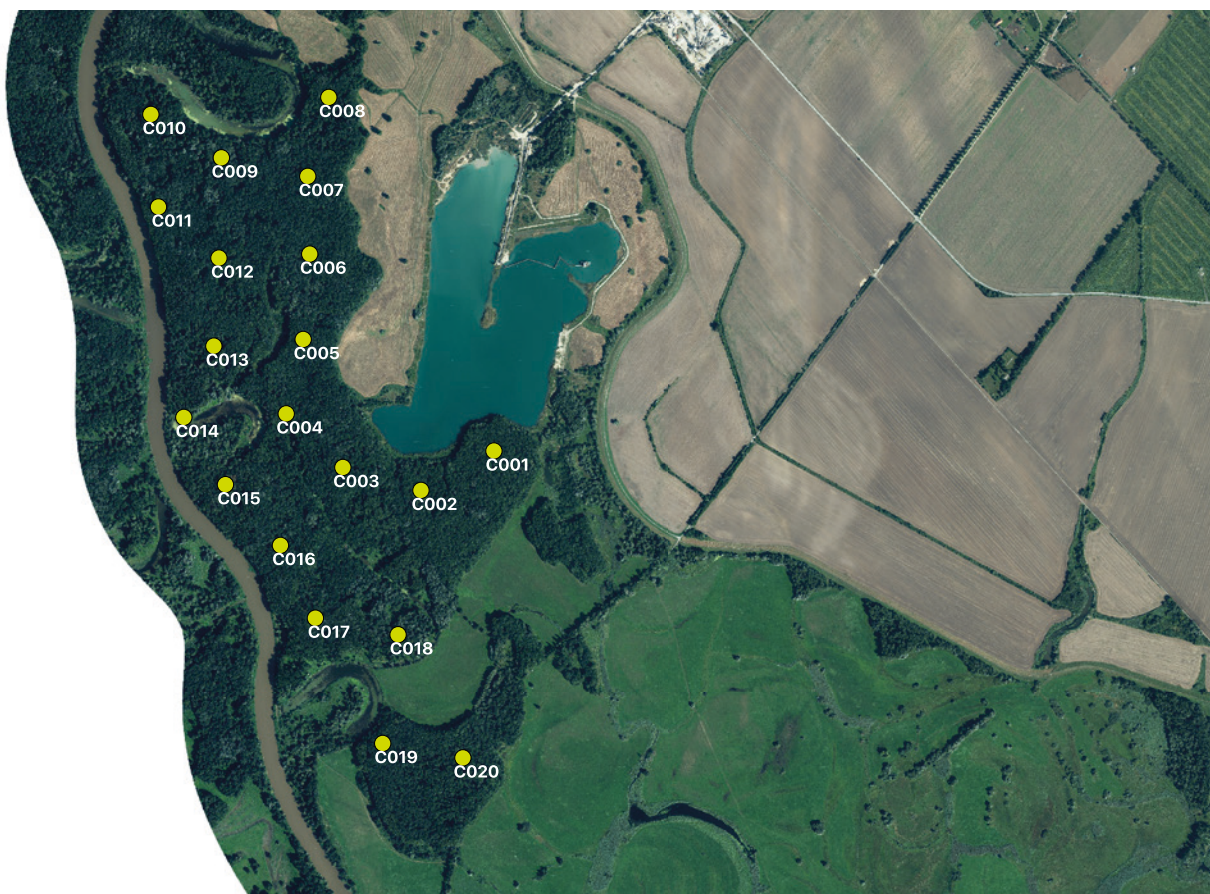
- 1. metóda bodového transektu (TRANS_C a TRANS_Ai)** – celkovo dva transekty na zistenie druhov, ktoré využívali lúku ako hniezdny a potravný biotop. Jeden pokrýval plochu akuviálnych lúk a druhý prilahlé územie lužného lesa (obr. 2, 3). Každý transekt bol v hniezdnej sezóne zopakovaný 3x (koniec marca, apríl, máj).
- 2. pásová metóda** – trasa viedla okolo štrkoviska a boli na nej sčítované všetky videné a počuté druhy vtákov. Každá línia bola vykonaná minimálne 1x do mesiaca, väčšinou však aj viackrát. Bola kombinovaná so stacionárnymi bodmi, z ktorých bola sčítovaná vodná hladina pomocou monokulára.
- 3. nočné transekty** – celkovo boli urobené dva nočné transekty na zmapovanie nočných druhov vtákov (predovšetkým sovy, chrapkáč poľný a prepelica poľná). Tieto transekty kopírovali trasu transektu TRANS_Ai body 1-19)
- 4. akustický monitoring** – doplnková metóda na domapovanie nočných druhov. Jeden diktafón bol vyvesený po dobu dvoch týždňov (na prelome mája a júna) priamo na ploche aluviálnej lúky s plánovanou rozšírenou ťažbou.

Prieskum prezencie vybraných druhov živočíchov z predmetu ochrany ÚEV Devínske jazero – kunka červenobruchá (*Bombina bombina*), mlok dunajský (*Triturus dobrogicus*), kobylka čelnatá (*Isophya costata*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*) a klinovka hadia (*Ophiogomphus cecilia*) bol robený počas ornitologického prieskumu územia. Na zistenie mloka dunajského boli použité pasce (obr. 4, 5).

Použitá optická a akustická technika:

- binokulárny ďalekohľad Swarovski (10x)
- monokulárny ďalekohľad Kowa (zoom 20-60)
- akustický záznamník AudioMoth

Obr. 2: Transekt zameraný na lesné druhy, ktoré využívali priľahlé lúky ako potravný biotop

Obr. 3: Transekt zameraný na druhy, ktoré využívali aluviálne lúky ako hniezdny aj potravný biotop

Obr. 4: Transekt zameraný na lesné druhy, ktoré využívali príľahlé lúky ako potravný biotop

Obr. 5: Odchytený mlok dunajský (*Triturus dobrogicus*) vo vysychajúcej mokradi

VÝSLEDKY:

Do 30. júna 2021 bolo na lokalite zaznamenaných 175 druhov vtákov (viď príloha 1). Po tomto dátume bolo zaznamenaných ďalších 6 nových druhov – volavka purpurová (*Ardea purpurea*), labuť malá (*Cygnus columbianus*), močiarnica lúčna (*Gallinago media*), bučiacik močiarny (*Ixobrychus minutus*), hvizdák veľký (*Numenius arquata*) a potápka ušatá (*Podiceps auritus*), čím sa celkový počet zistených druhov zvýšil na 181. Počas monitoringu v roku 2021 bolo na tomto území počas 42 návštev zistených spolu 147 druhov vtákov (1763 záznamov), čo predstavuje 81,2 % z celkového počtu zistených druhov na tejto lokalite (tab. 1).

Počet druhov zaznamenaných v jednotlivých mesiacoch uvádza nasledujúca tabuľka:

Január	Február	Marec	Apríl	Máj	Jún	Júl*	August*	September	Október	November	December
34	20	59	65	70	67	0	0	54	38	30	40

* V letných mesiacoch v dôsledku vysokej návštevnosti územia najmä rybármi a rekreantami nemalo zmysel vtáky sčítovať. Tieto termíny som radšej presunul do mesiacov kedy to malo väčší význam pre poznanie avifauny územia.

Tab. 1. Kompletný zoznam zistených druhov počas mapovania v roku 2021

Druh	Kategória výskytu	RL IUCN_G	RL IUCN_E	RL SVK	D NATION	D EUROPE	D CHVU
<i>Accipiter gentilis</i> (Linnaeus, 1758)	B	LC	LC	NT	áno		
<i>Accipiter nisus</i> (Linnaeus, 1758)	B	LC	LC	LC	áno		
<i>Acrocephalus arundinaceus</i> (Linnaeus, 1758)	B	LC	LC	LC	áno		
<i>Acrocephalus palustris</i> (Bechstein, 1798)	B	LC	LC	LC	áno		
<i>Acrocephalus schoenobaenus</i> (Linnaeus, 1758)	C	LC	LC	LC	áno		
<i>Acrocephalus scirpaceus</i> (Hermann, 1804)	B	LC	LC	LC	áno		
<i>Actitis hypoleucos</i> (Linnaeus, 1758)	B	LC	LC	LC	áno		áno
<i>Aegithalos caudatus</i> (Linnaeus, 1758)	D	LC	LC	LC	áno		
<i>Alauda arvensis</i> Linnaeus, 1758	C	LC	LC	LC	áno		áno
<i>Alcedo atthis</i> (Linnaeus, 1758)	B	LC	LC	LC	áno	áno	áno
<i>Alopochen aegyptiaca</i> (Linnaeus, 1766)	Z	LC					
<i>Anas acuta</i> Linnaeus, 1758	M, Z	LC	VU	CR	áno		áno
<i>Anas clypeata</i> Linnaeus, 1758	M, Z	LC	LC	VU	áno		áno
<i>Anas crecca</i> Linnaeus, 1758	Z	LC	LC	EN	áno		áno
<i>Anas penelope</i> Linnaeus, 1758	M, Z	LC	LC		áno		áno
<i>Anas platyrhynchos</i> Linnaeus, 1758	C, M, Z	LC	LC	LC	áno		áno
<i>Anas querquedula</i> Linnaeus, 1758	M	LC	LC	NT	áno		áno
<i>Anas strepera</i> Linnaeus, 1758	M, Z	LC	LC	LC	áno		áno
<i>Anser albifrons</i> (Scopoli, 1789)	Z	LC	LC		áno		áno
<i>Anser anser</i> (Linnaeus, 1758)	D, M, Z	LC	LC	LC	áno		áno
<i>Anser fabalis</i> (Latham, 1787)	Z	LC	LC		áno		áno
<i>Anthus cervinus</i> (Pallas, 1811)	B	LC	LC		áno		
<i>Anthus pratensis</i> (Linnaeus, 1758)	B, M	NT	LC	LC	áno		
<i>Anthus trivialis</i> (Linnaeus, 1758)	B	LC	LC	LC	áno		
<i>Apus apus</i> (Linnaeus, 1758)	M	LC	NT	NT	áno		
<i>Ardea cinerea</i> Linnaeus, 1758	M	LC	LC	LC	áno		áno
<i>Ardea purpurea</i> Linnaeus, 1766	M	LC	LC	VU	áno	áno	áno
<i>Ardeola ralloides</i> (Scopoli, 1769)	M	LC	LC	NA	áno	áno	
<i>Asio otus</i> (Linnaeus, 1758)	B	LC	LC	LC	áno		
<i>Aythya ferina</i> (Linnaeus, 1758)	M	VU	VU	LC	áno		áno
<i>Aythya fuligula</i> (Linnaeus, 1758)	M	LC	NT	LC	áno		áno
<i>Branta bernicla</i> (Linnaeus, 1758)	Z	LC	LC		áno		
<i>Bubo bubo</i> (Linnaeus, 1758)	B	LC	LC	LC	áno	áno	áno
<i>Bucephala clangula</i> (Linnaeus, 1758)	Z	LC	LC		áno		áno
<i>Buteo buteo</i> (Linnaeus, 1758)	C, M, Z	LC	LC	LC	áno		
<i>Carduelis cannabina</i> (Linnaeus, 1758)	B, M	LC	LC	LC	áno		

Druh	D PRIORITY	RL IUCN_G	RL IUCN_E	RL SVK	D NATION	D EUROPE	D CHVU
<i>Carduelis carduelis</i> (Linnaeus, 1758)	C, M, Z	LC	LC	LC	áno		
<i>Carduelis spinus</i> (Linnaeus, 1758)	M, Z	LC	LC	LC	áno		
<i>Carpodacus erythrinus</i> (Pallas, 1770)	M	LC	LC	LC	áno		
<i>Certhia brachydactyla</i> Brehm, 1820	B	LC	LC	LC	áno		
<i>Certhia familiaris</i> Linnaeus, 1758	B	LC	LC	LC	áno		
<i>Charadrius dubius</i> Scopoli, 1786	C	LC	LC	LC	áno		áno
<i>Chloris chloris</i> (Linnaeus, 1758)	C, Z	LC	LC	LC	áno		
<i>Ciconia ciconia</i> (Linnaeus, 1758)	M	LC	LC	LC	áno	áno	áno
<i>Ciconia nigra</i> (Linnaeus, 1758)	M	LC	LC	LC	áno	áno	áno
<i>Circus cyaneus</i> (Linnaeus, 1766)	M, Z	LC	LC		áno	áno	áno
<i>Coccothraustes coccothraustes</i> (Linnaeus, 1758)	B, M, Z	LC	LC	LC	áno		
<i>Columba oenas</i> Linnaeus, 1758	B, M	LC	LC	LC	áno		
<i>Columba palumbus</i> Linnaeus, 1758	C, M	LC	LC	LC	áno		
<i>Corvus corax</i> Linnaeus, 1758	Z	LC	LC	LC	áno		
<i>Corvus cornix</i> Linnaeus, 1758	D, M, Z	LC	LC	LC	áno		
<i>Coturnix coturnix</i> (Linnaeus, 1758)	C	LC	NT	LC	áno		áno
<i>Crex crex</i> (Linnaeus, 1758)	B	LC	LC	LC	áno	áno	áno
<i>Cuculus canorus</i> Linnaeus, 1758	B	LC	LC	LC	áno		
<i>Cygnus columbianus</i> (Ord, 1815)	M	LC	VU		áno	áno	
<i>Cygnus olor</i> (Gmelin, 1789)	D, M, Z	LC	LC	LC	áno		áno
<i>Delichon urbicum</i> (Linnaeus, 1758)	M	LC	LC	NT	áno		
<i>Dendrocopos major</i> (Linnaeus, 1758)	C, M	LC	LC	LC	áno		
<i>Dendrocopos medius</i> (Linnaeus, 1758)	D	LC	LC	LC	áno	áno	áno
<i>Dendrocopos minor</i> (Linnaeus, 1758)	C	LC	LC	LC	áno		
<i>Dryocopus martius</i> (Linnaeus, 1758)	B, Z	LC	LC	LC	áno	áno	áno
<i>Egretta alba</i> (Linnaeus, 1758)	M, Z	LC	LC	VU	áno	áno	áno
<i>Emberiza calandra</i> Linnaeus, 1758	B	LC	LC	LC	áno		
<i>Emberiza citrinella</i> Linnaeus, 1758	C, M, Z	LC	LC	LC	áno		
<i>Emberiza schoeniclus</i> (Linnaeus, 1758)	B, M		LC	LC	áno		
<i>Erithacus rubecula</i> (Linnaeus, 1758)	C, M	LC	LC	LC	áno		
<i>Falco peregrinus</i> Tunstall, 1771	Z	LC	LC	LC	áno	áno	áno
<i>Falco subbuteo</i> Linnaeus, 1758	M	LC	LC	LC	áno		
<i>Falco tinnunculus</i> Linnaeus, 1758	D, M	LC	LC	LC	áno		
<i>Ficedula albicollis</i> (Temminck, 1815)	C		LC	LC	áno	áno	áno
<i>Fringilla coelebs</i> Linnaeus, 1758	C, M	LC	LC	LC	áno		
<i>Fringilla montifringilla</i> Linnaeus, 1758	M, Z	LC	LC		áno		
<i>Fulica atra</i> Linnaeus, 1758	Z	LC	NT	LC	áno		áno
<i>Galerida cristata</i> (Linnaeus, 1758)	B	LC	LC	NT	áno		áno
<i>Gallinago gallinago</i> (Linnaeus, 1758)	M	LC	VU	EN	áno		áno
<i>Gallinago media</i> (Latham, 1787)	M	NT	LC		áno	áno	áno
<i>Gallinula chloropus</i> (Linnaeus, 1758)	M	LC	LC	LC	áno		áno
<i>Garrulus glandarius</i> (Linnaeus, 1758)	C, M	LC	LC	LC	áno		
<i>Haliaeetus albicilla</i> (Linnaeus, 1758)	C, M	LC	LC	VU	áno	áno	áno
<i>Hippolais icterina</i> (Vieillot, 1817)	B	LC	LC	LC	áno		
<i>Hirundo rustica</i> Linnaeus, 1758	M	LC	LC	VU	áno		
<i>Ixobrychus minutus</i> (Linnaeus, 1766)	M		LC	LC	áno	áno	áno
<i>Jynx torquilla</i> Linnaeus, 1758	D	LC	LC	LC	áno		áno
<i>Lanius collurio</i> Linnaeus, 1758	C, M	LC	LC	LC	áno	áno	áno
<i>Lanius excubitor</i> Linnaeus, 1758	M, Z	LC	LC	LC	áno		áno
<i>Larus cachinnans</i> Pallas, 1811	Z	LC	LC	LC	áno		áno
<i>Larus canus</i> Linnaeus, 1758	M	LC	LC	NA	áno		áno
<i>Larus ridibundus</i> Linnaeus, 1766	M, Z	LC	LC	LC	áno		
<i>Locustella fluviatilis</i> (Wolf, 1810)	C	LC	LC	NT	áno		
<i>Locustella naevia</i> (Boddaert, 1783)	B	LC	LC	LC	áno		
<i>Loxia curvirostra</i> Linnaeus, 1758	M	LC	LC	LC	áno		
<i>Luscinia megarhynchos</i> Brehm, 1831	C	LC	LC	LC	áno		
<i>Luscinia svecica</i> (Linnaeus, 1758)	B	LC	LC	EN	áno	áno	áno
<i>Lyminocryptes minimus</i> (Brunnich, 1764)	M	LC	LC		áno		áno
<i>Mergus merganser</i> Linnaeus, 1758	Z	LC	LC	NA	áno		áno
<i>Merops apiaster</i> Linnaeus, 1758	M	LC	LC	LC	áno		áno

Druh	D PRIORITY	RL IUCN_G	RL IUCN_E	RL SVK	D NATION	D EUROPE	D CHVU
<i>Milvus migrans</i> (Boddaert, 1783)	C, M	LC	LC	EN	áno	áno	áno
<i>Milvus milvus</i> (Linnaeus, 1758)	D, M	LC	LC	EN	áno	áno	áno
<i>Motacilla alba</i> Linnaeus, 1758	C, M	LC	LC	LC	áno		
<i>Motacilla flava</i> Linnaeus, 1758	C, M	LC	LC	LC	áno		
<i>Muscicapa striata</i> (Pallas, 1764)	B	LC	LC	LC	áno		áno
<i>Numenius arquata</i> (Linnaeus, 1758)	Z	NT	NT	CR	áno		áno
<i>Nycticorax nycticorax</i> (Linnaeus, 1758)	M	LC	LC	LC	áno	áno	áno
<i>Oriolus oriolus</i> (Linnaeus, 1758)	C	LC	LC	LC	áno		
<i>Pandion haliaetus</i> (Linnaeus, 1758)	M	LC	LC		áno	áno	áno
<i>Parus caeruleus</i> Linnaeus, 1758	D, M, Z	LC	LC	LC	áno		
<i>Parus major</i> Linnaeus, 1758	D, M, Z	LC	LC	LC	áno		
<i>Parus palustris</i> Linnaeus, 1758	C, Z	LC	LC	LC	áno		
<i>Passer montanus</i> (Linnaeus, 1758)	B, M, Z	LC	LC	LC	áno		
<i>Phalacrocorax carbo</i> (Linnaeus, 1758)	B, M, Z	LC	LC	LC	áno		áno
<i>Phasianus colchicus</i> Linnaeus, 1758	C	LC	LC	LC			
<i>Philomachus pugnax</i> (Linnaeus, 1758)	M	LC	NT		áno	áno	áno
<i>Phoenicurus ochruros</i> (Gmelin, 1789)	M	LC	LC	LC	áno		
<i>Phylloscopus collybita</i> (Vieillot, 1817)	C	LC	LC	LC	áno		
<i>Phylloscopus sibilatrix</i> (Bechstein, 1793)	B	LC	LC	LC	áno		
<i>Phylloscopus trochilus</i> (Linnaeus, 1758)	C	LC	LC	LC	áno		
<i>Pica pica</i> (Linnaeus, 1758)	B	LC	LC	LC	áno		
<i>Picus canus</i> Gmelin, 1788	B	LC	LC	LC	áno	áno	áno
<i>Picus viridis</i> Linnaeus, 1758	B, M	LC	LC	LC	áno		
<i>Podiceps auritus</i> (Linnaeus, 1758)	Z	VU	NT		áno	áno	
<i>Podiceps cristatus</i> (Linnaeus, 1758)	C, M, Z	LC	LC	LC	áno		áno
<i>Prunella modularis</i> (Linnaeus, 1758)	B	LC	LC	LC	áno		
<i>Pyrrhula pyrrhula</i> (Linnaeus, 1758)	Z	LC	LC	NT	áno		
<i>Rallus aquaticus</i> Linnaeus, 1758	B	LC	LC	LC	áno		áno
<i>Regulus regulus</i> (Linnaeus, 1758)	B	LC	LC	LC	áno		
<i>Remiz pendulinus</i> (Linnaeus, 1758)	B	LC	LC	LC	áno		
<i>Riparia riparia</i> (Linnaeus, 1758)	D	LC	LC	NT	áno		áno
<i>Saxicola rubicola</i> (Linnaeus, 1766)	C, M	LC	LC	LC	áno		áno
<i>Scolopax rusticola</i> Linnaeus, 1758	M	LC	LC	LC	áno		áno
<i>Serinus serinus</i> (Linnaeus, 1766)	B	LC	LC	LC	áno		
<i>Sitta europaea</i> Linnaeus, 1758	B	LC	LC	LC	áno		
<i>Sterna hirundo</i> Linnaeus, 1758	B	LC	LC	LC	áno	áno	áno
<i>Streptopelia decaocto</i> (Frivaldszky, 1838)	B	LC	LC	LC	áno		
<i>Streptopelia turtur</i> (Linnaeus, 1758)	C	VU	VU	LC	áno		áno
<i>Sturnus vulgaris</i> Linnaeus, 1758	D, M	LC	LC	LC	áno		
<i>Sylvia atricapilla</i> (Linnaeus, 1758)	C	LC	LC	LC	áno		
<i>Sylvia communis</i> Latham, 1787	C	LC	LC	LC	áno		
<i>Tringa glareola</i> Linnaeus, 1758	M	LC	LC		áno	áno	áno
<i>Tringa nebularia</i> (Gunnerus, 1767)	M	LC	LC		áno		áno
<i>Tringa ochropus</i> Linnaeus, 1758	B	LC	LC		áno		áno
<i>Troglodytes troglodytes</i> (Linnaeus, 1758)	C, Z	LC	LC	LC	áno		
<i>Turdus iliacus</i> Linnaeus, 1766	B, Z	NT	LC	NA	áno		
<i>Turdus merula</i> Linnaeus, 1758	C, Z	LC	LC	LC	áno		
<i>Turdus philomelos</i> Brehm, 1831	C, Z	LC	LC	LC	áno		
<i>Turdus pilaris</i> Linnaeus, 1758	M, Z	LC	LC	LC	áno		
<i>Turdus viscivorus</i> Linnaeus, 1758	B	LC	LC	LC	áno		
<i>Vanellus vanellus</i> (Linnaeus, 1758)	C	NT	VU	VU	áno		áno

Kategórie: B – možné hniezdenie, C – pravdepodobné hniezdenie, D – dokázané hniezdenie, M – migrácia, Z – zimovanie

RL IUCN_G = druhy zaradené do celosvetového červeného zoznamu ohrozených živočíchov

RL IUCN_E = druhy zaradené do európskeho červeného zoznamu ohrozených živočíchov

RL SVK = druhy zaradené do slovenského červeného zoznamu ohrozených živočíchov

D NATION = druhy národného významu

D EUROPE = druhy európskeho významu

D CHVU = druhy pre ktoré je možné vyhlasovať chránené územia

– kritériové druhy; – 1% druhy pre CHVÚ Záhorské Pomoravie

Chránené vtáčie územie Záhorské Pomoravie bolo vyhlásené na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a sťahovavých druhov vtákov chriašteľa bodkovaného, bučiačka trstového, haje tmavej, haje červenej, sokola rároha, rybára riečného, bučiacika močiarného, kane močiarnej, kalužiaka červenonohého, bociana bieleho, bociana čierneho, rybárika riečného, mu-
chárka bielokrkého, kačice chrapľavej, kačice chriplavej, hrdzavky potápavej, brehule hnedej, prepeli-
ce poľnej, hrdličky poľnej, muchára sivého, slávika modráka, škovránka stromového, lelka obyčajného,
ďatľa prostredného, ďatľa čierneho a chrapkáča poľného a zimovísk husi bieločelej, husi divej, husi
krátkozobej, husi malej, husi siatinnej, husi snežnej, bernikly tmavej, bernikly bielolícej a bernikly
červenokrkej a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania (*Nariadenie vlády Slovenskej
republiky, ktorým sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Záhorské Pomoravie 145/2015 Z. z.*).

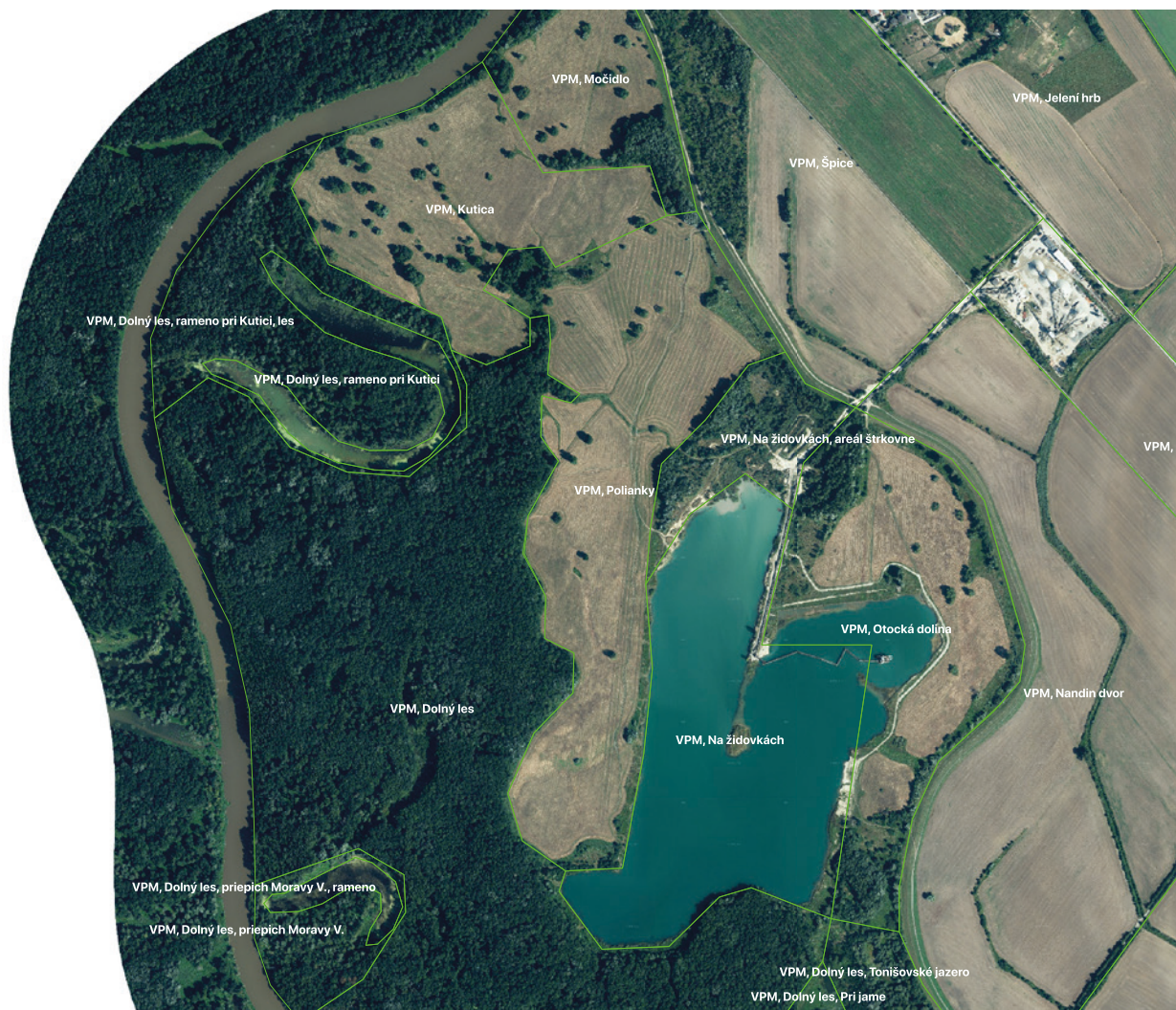
Tab. 2. Zoznam výberových druhov pre CHVÚ Záhorské Pomoravie

Druh	Kritérium	Stav podľa vedeckého návrhu, Rybanič a kol. 2003 (páry)	Súčasný stav (páry)	Populačný trend
<i>Bocian biely</i>	K1	25	19-20	stabilný
<i>Bučiačik močiarny</i>	K1	35	12-14	klesajúci
<i>Bučiak veľký</i>	K1	3	1-6	stabilný
<i>Chriašť bodkovaný</i>	K1	2	0-31	fluktuujúci
<i>Haja červená</i>	K1	3	5-8	rastúci
<i>Haja tmavá</i>	K1	8,5	3-4	klesajúci
<i>Kaňa močiarna</i>	K1	22,5	15-25	stabilný
<i>Rybár riečny</i>	K1	32,5	71-110	rastúci
<i>Sokol rároh</i>	K1	3,5	1-2	stabilný
<i>Hrdzavka potápavá</i>	K3	10	15-20	rastúci
<i>Kačica chrapačka</i>	K3	7,5	8-33	fluktuujúci
<i>Kačica chriplavka</i>	K3	7,5	13-25	stabilný
<i>Kalužiak červenonohý</i>	K3	10	1-8	klesajúci
<i>Husi (zimovanie)</i>	K4, K5	20 000	10 200-21 000	fluktuujúci
<i>Bocian čierny</i>	>1%	21	12-18	stabilný
<i>Brehuľa hnedá</i>	>1%	850	200-300	klesajúci
<i>Ďateľ prostredný</i>	>1%	nevedený	300-400	stabilný
<i>Chrapkáč poľný</i>	>1%	30	16-149	fluktuujúci
<i>Hrdlička poľná</i>	>1%	400	2400-2600	stabilný
<i>Lelek lesný</i>	>1%	nevedený	?	neznámy
<i>Muchár sivý</i>	>1%	500	650-700	stabilný
<i>Muchárik bielokrký</i>	>1%	1 000	1 000-1 200	stabilný
<i>Prepelica poľná</i>	>1%	120	110-130	stabilný
<i>Rybárik riečny</i>	>1%	15	27-31	stabilný
<i>Slávik modrák</i>	>1%	nevedený	3-13	fluktuujúci
<i>Škovránik stromový</i>	>1%	10	15-20	stabilný
<i>Tesár čierny</i>	>1%	20	15-20	stabilný

Podľa Karaska, D., Trnka, A., Krištín, A., Ridzoň, J., 2015: Chránené vtáčie územia Slovenska. Štátna ochrana prírody SR, Banská Bystrica, 380 str.

Komentovaný výskyt výberových druhov vtákov zistených v študovanom území:

Chránené vtáčie územie Záhorské Pomoravie bolo vyhlásené pre 27 výberových druhov. Z toho 14 druhov bolo kritériových a 13 1%-ných. Počas monitoringu v roku 2021 bolo zaznamenaných spolu 18 výberových druhov, z toho 6 bolo kritériových a 12 1%-ných (viď tab. 1). V komentároch budú použité názvy lokalít, ako sú uvedené na obrázku 6.

Obr. 6: Rozdelenie územia na jednotlivé lokality

■ Rybárik riečny – *Alcedo atthis* (Linnaeus, 1758)

Kategória výskytu 2009–2020: D – dokázané hniezdenie

Kategória výskytu v roku 2021: B – možné hniezdenie

Výskytové lokality v roku 2021: (1) VPM, Na Židovkách, (2) VPM, Na Židovkách, areál štrkovne

Nenáročný druh hniezdiaci v kolmých hlinitých brehoch štrkoviska. Areál štrkoviska mu poskytuje ideálne podmienky na hniezdenie aj hľadanie potravy. Možný je celoročný výskyt, lokalitu opúšťa iba v prípade jej úplného zamrznutia resp. zaplavenia medzihrádzového priestoru.

Plánované rozšírenie ťažby nebude mať na tento druh pozitívny ani negatívny dopad.

■ Kačica chrapačka – *Anas querquedula* Linnaeus, 1758

Kategória výskytu 2009–2020: C – pravdepodobné hniezdenie

Kategória výskytu v roku 2021: M – migrácia

Výskytové lokality v roku 2021: (1) VPM, Na Židovkách, (2) VPM, Otocká dolina

Vzácný hniezdič v rámci celého Slovenska. K hniezdeniu potrebuje plytké zarastené mokrade. Podobné biotopy sa nachádzajú v okolí štrkoviska na viacerých miestach, ale v priebehu roku postupne vysychajú. Vhodným manažmentom by sa niektoré mokrade dali udržať počas celého roku (predovšetkým sa jedná o mokrad' v časti VPM, Otocká dolina).

Plánované rozšírenie ťažby ovplyvní jej výskyt skôr negatívne, pretože dôjde k odbagrovaniu mokradí nachádzajúcich sa v časti VPM, Polianky.

■ **Kačica chriplavka – *Anas strepera* Linnaeus, 1758**

Kategória výskytu 2009–2020: C – pravdepodobné hniezdenie, M – migrácia, Z – zimovanie

Kategória výskytu v roku 2021: M – migrácia, Z – zimovanie

Výskytové lokality v roku 2021: (1) VPM, Na Židovkách

Zriedkavý hniezdič v rámci celého Slovenska. Lokalitu využíva počas migrácie aj ako zimovisko. Plánované rozšírenie ťažby nebude mať na tento druh pozitívny ani negatívny dopad.

■ **Bocian biely – *Ciconia ciconia* (Linnaeus, 1758)**

Kategória výskytu 2009–2020: D – dokázané hniezdenie, M – migrácia

Kategória výskytu v roku 2021: M – migrácia

Výskytové lokality v roku 2021: (1) VPM, Otocká dolina

Hniezdi v blízkej obci Vysoká pri Morave, ale určite by stálo za pokus umiestnenie stĺpu s hniezdnou podložkou niekde v areály štrkoviska. Lokalitu využíva ako lovisko počas migrácie ak sa tu vyskytujú mokrade.

Plánované rozšírenie ťažby nebude mať na tento druh pozitívny ani negatívny dopad.

■ **Bocian čierny – *Ciconia nigra* (Linnaeus, 1758)**

Kategória výskytu 2009–2020: D – dokázané hniezdenie, M – migrácia

Kategória výskytu v roku 2021: M – migrácia

Výskytové lokality v roku 2021: (1) VPM, Otocká dolina, (2) VPM, Polianky, (3) VPM, Dolný les, Toníšovského jazero, les

1-2 páry hniezdili v blízkej minulosti v lužných lesoch okolo štrkoviska. V roku 2021 hniezdenie preukázané nebolo a bociany sa vyskytli iba počas migrácie. Na lúčne mokrade zalietajú za potravou pokiaľ nie sú vyschnuté.

Plánované rozšírenie ťažby ovplyvní jeho výskyt skôr negatívne, pretože dôjde k odbagrovaniu mokradí nachádzajúcich sa v časti VPM, Polianky.

■ **Prepelica poľná – *Coturnix coturnix* (Linnaeus, 1758)**

Kategória výskytu 2009–2020: C – pravdepodobné hniezdenie

Kategória výskytu v roku 2021: C – pravdepodobné hniezdenie

Výskytové lokality v roku 2021: (1) VPM, Otocká dolina, (2) VPM, Kutica

Druh zaznamenaný v hniezdnej dobe pravidelne počas transektu (TRANS_Ai) aj nočného transektu. Na lokalite hniezdili pravdepodobne 1-2 páry.

Plánované rozšírenie ťažby ovplyvní jej výskyt negatívne, pretože dôjde k zničeniu časti jeho hniezdného biotopu.

■ **Chrapkáč poľný – *Crex crex* (Linnaeus, 1758)**

Kategória výskytu 2009–2020: B – možné hniezdenie

Kategória výskytu v roku 2021: B – možné hniezdenie

Výskytové lokality v roku 2021: (1) VPM, Kutica, (2) VPM, Polianky

Druh zaznamenaný v hniezdnej dobe pravidelne počas transektu (TRANS_Ai) aj nočného transektu. Na lokalite mohli podľa ozývajúcich sa samcov hniezdiť 1-2 páry.

Plánované rozšírenie ťažby ovplyvní jeho výskyt negatívne, pretože dôjde k zničeniu časti jeho hniezdného biotopu.

■ **Ďateľ prostredný – *Dendrocopos medius* (Linnaeus, 1758)**

Kategória výskytu 2009–2020: C – pravdepodobné hniezdenie, M – migrácia

Kategória výskytu v roku 2021: D – dokázané hniezdenie

Výskytové lokality v roku 2021: (1) VPM, Dolný les, (2) VPM, Polianky, (3) VPM, Dolný les, priepich Moravy V., (4) VPM, Dolný les, Telenčiarka, (5) VPM, Dolný les, Pri jame

Lesný druh, ktorý sa hojne vyskytuje v lužnom lese. Výnimočne zalietava za potravou na solitérne stromy uprostred lúk, hlavne mimo hniezdne obdobie.

Plánované rozšírenie ťažby ho neovplyvní.

■ **Tesár čierny – *Dryocopus martius* (Linnaeus, 1758)**

Kategória výskytu 2009–2020: C – pravdepodobné hniezdenie, M – migrácia, Z – zimovanie

Kategória výskytu v roku 2021: B – možné hniezdenie, Z – zimovanie

Výskytové lokality v roku 2021: (1) VPM, Dolný les, (2) VPM, Kutica, (3) VPM, Otocká dolina (4) VPM, Dolný les, Telenčiarka, (5) VPM, Polianky

Lesný druh, ktorý sa vyskytuje v lužnom lese. Častejšie ako predchádzajúci druh zalietava za potravou na solitérne stromy uprostred lúk alebo preletuje ponad ne.

Plánované rozšírenie ťažby ho neovplyvní.

■ **Muchárik bieločrý – *Ficedula albicollis* (Temminck, 1815)**

Kategória výskytu 2009–2020: C – pravdepodobné hniezdenie

Kategória výskytu v roku 2021: C – pravdepodobné hniezdenie

Výskytové lokality v roku 2021: (1) VPM, Dolný les, (2) VPM, Kutica, (3) VPM, Dolný les, Telenčiarka

Lesný druh, ktorý sa vyskytuje v lužnom lese a na okolité lúky prakticky nezalietava.

Plánované rozšírenie ťažby ho neovplyvní.

■ **Bučiačik močiarny – *Ixobrychus minutus* (Linnaeus, 1766)**

Kategória výskytu 2009–2020: nezaznamenaný

Kategória výskytu v roku 2021: M – migrácia

Výskytové lokality v roku 2021: (1) VPM, Na Židovkách

V minulosti zaznamenaný nebol. Jediný údaj je zo septembra 2021 zo severnej časti štrkoviska, časť odkalisko s trstinovým zárastom.

Plánované rozšírenie ťažby nebude mať na tento druh pozitívny ani negatívny dopad.

■ **Slávik modrák – *Luscinia svecica* (Linnaeus, 1758)**

Kategória výskytu 2009–2020: B – možné hniezdenie

Kategória výskytu v roku 2021: B – možné hniezdenie

Výskytové lokality v roku 2021: (1) VPM, Na židovkách, areál štrkovne

Existujú dva záznamy spievajúceho samca. Predpokladám, že sa jednalo o jedince spievajúce počas ťahu, ale hniezdenie sa nedá vylúčiť. Výskyt opäť zo severnej časti štrkoviska, časť odkalisko s trstinovým zárastom.

Plánované rozšírenie ťažby nebude mať na tento druh pozitívny ani negatívny dopad.

■ Haja tmavá – *Milvus migrans* (Boddaert, 1783)

Kategória výskytu 2009–2020: D – dokázané hniezdenie, M – migrácia, Z – zimovanie

Kategória výskytu v roku 2021: D – dokázané hniezdenie, M – migrácia, Z – zimovanie

Výskytové lokality v roku 2021: (1) VPM, Otocká dolina, (2) VPM, Dolný les

1 pár hniezdil v blízkej minulosti v lužných lesoch okolo štrkoviska. V roku 2021 hniezdenie preukázané nebolo ale podľa správania vtákov je vysoko pravdepodobné. Aluviálne lúky využívajú hlavne ako odpočinkové miesta a menej ako loviská. V posledných rokoch 1-3 vtáky pravidelne zimujú v tejto oblasti.

Plánované rozšírenie ťažby ovplyvní jej výskyt skôr negatívne, pretože dôjde k odbagrovaniu častí využívaných ako potravný biotop resp. oddychové miesta.

■ Haja červená – *Milvus milvus* (Boddaert, 1783)

Kategória výskytu 2009–2020: D – dokázané hniezdenie, M – migrácia, Z – zimovanie

Kategória výskytu v roku 2021: D – dokázané hniezdenie, M – migrácia, Z – zimovanie

Výskytové lokality v roku 2021: (1) VPM, Kutica, (2) VPM, Dolný les, priepich Moravy V., (3) VPM, Dolný les, Tonišovského jazero, les, (4) VPM, Na Židovkách, (5) VPM, Nandin dvor, (6) VPM, Otocká dolina, (7) VPM, Polianky

1 pár dlhoročne hniezdi v lužných lesoch okolo štrkoviska. Aluviálne lúky využívajú hlavne ako odpočinkové miesta a menej ako loviská. V posledných rokoch haje červené pravidelne zimujú v tejto oblasti a využívajú ju ako zhromaždisko pred odletom na nocovisko.

Plánované rozšírenie ťažby ovplyvní jej výskyt skôr negatívne, pretože dôjde k odbagrovaniu častí využívaných ako potravný biotop resp. oddychové miesta.

■ Muchár sivý – *Muscicapa striata* (Pallas, 1764)

Kategória výskytu 2009–2020: B – možné hniezdenie

Kategória výskytu v roku 2021: B – možné hniezdenie

Výskytové lokality v roku 2021: (1) VPM, Otocká dolina, (2) VPM, Špice, (3) VPM, Dolný les, (4) VPM, Dolný les, Pri jame, (5) VPM, Dolný les, Tonišovského jazero

Lesný druh, ktorý sa vyskytuje v lužnom lese a na okolité lúky zalietava len počas migrácie.

Plánované rozšírenie ťažby ho neovplyvní.

■ Brehuľa riečna – *Riparia riparia* (Linnaeus, 1758)

Kategória výskytu 2009–2020: D – dokázané hniezdenie, M – migrácia

Kategória výskytu v roku 2021: D – dokázané hniezdenie, M – migrácia

Výskytové lokality v roku 2021: (1) VPM, Na Židovkách

Jediný zo zaznamenaných výberových druhov, ktorému by rozšírenie ťažby mohlo priniesť zlepšenie hniezdných možností, pretože sa jedná o vtáky hniezdiace v čerstvo obnažených brehoch, práve po ťažbe. Úspešnosť hniezdenia však výrazne ovplyvňuje ďalší manažment týchto brehov, ktoré by mali zostať kolmé. Na lokalite hniezdia brehule už viacero rokov, ale s rôznou úspešnosťou hniezdenia.

Plánované rozšírenie ťažby môže ovplyvniť pozitívne hniezdnu populáciu tohoto druhu pri vhodnom vytváraní brehov.

■ **Rybár riečny – *Sterna hirundo* Linnaeus, 1758**

Kategória výskytu 2009–2020: D – dokázané hniezdenie, M – migrácia

Kategória výskytu v roku 2021: B – možné hniezdenie

Výskytové lokality v roku 2021: (1) VPM, Na židovkách

Druh hniezdiaci na štrkových ostrovčekoch. Pomohla by mu úprava existujúceho väčšieho ostrova, prípadne vytvorenie iných nízkych ostrovčekov.

Plánované rozšírenie ťažby ho môže ovplyvniť pozitívne pri vhodnom manažmente.

■ **Hrdlička poľná – *Streptopelia turtur* (Linnaeus, 1758)**

Kategória výskytu 2009–2020: C – pravdepodobné hniezdenie

Kategória výskytu v roku 2021: C – pravdepodobné hniezdenie

Výskytové lokality v roku 2021: (1) VPM, Na židovkách, areál štrkovne, (2) VPM, Otocká dolina, (3) VPM, Polianky

Typický druh otvorenej krajiny, ktorému štruktúra aluviálnych lúk s roztrúsenými stromami dokonale vyhovuje a spĺňa jeho požiadavky na hniezdny biotop.

Plánované rozšírenie ťažby ovplyvní jeho výskyt skôr negatívne, pretože dôjde k odbagrovaniu jeho hniezdného biotopu.

Prieskum prezencie vybraných druhov živočíchov z predmetu ochrany ÚEV Devínske jazero:

■ **Kunka červenobruchá – *Bombina bombina* (Linnaeus, 1761)**

Výskytové lokality v roku 2021: (1) VPM, Polianky, (2) VPM, Dolný les, Tonišovské jazero, (3) VPM, Na židovkách, (4) VPM, Otocká dolina, (5) VPM, Polianky

Kunka červenobruchá sa hojne vyskytovala spolu s ďalšími druhmi obojživelníkov v mokradiach v okolí štrkoviska (obr. 7).

Plánované rozšírenie ťažby ovplyvní negatívne jej výskyt, pretože dôjde k odbagrovaniu biotopu.

■ **Mlok dunajský – *Triturus dobrogicus* (Kiritzescu, 1903)**

Výskytové lokality v roku 2021: (1) VPM, Polianky

Jeden exemplár odchytený do živolovnej pasce.

Plánované rozšírenie ťažby ovplyvní negatívne jeho výskyt, pretože dôjde k odbagrovaniu biotopu.

■ **Kobylka čelnatá – *Isophya costata* Brunner von Wattenwyl, 1878**

Výskytové lokality v roku 2021: negatívne

Daný druh sa v rámci Slovenska vyskytuje iba na 1 lokalite na Devínskom jazere. Tu sa nevyskytuje.

■ **Ohniváček veľký – *Lycaena dispar* (Haworth, 1803)**

Výskytové lokality v roku 2021: negatívne

Daný druh v tejto oblasti nebol doteraz zaznamenaný.

■ **Klinovka hadia – *Ophiogomphus cecilia* (Fourcroy, 1785)**

Výskytové lokality v roku 2021: negatívne

Daný druh v tejto oblasti nebol doteraz zaznamenaný.

Obr. 7: Rozloženie mokradí v študovanom území, na ktorých bol sledovaný výskyt obojživelníkov a vybraných druhov hmyzu

Záver

Význam štrkoviska Na Židovkách pri obci Vysoká pri Morave pre vtáky sa v rámci roka diametrálne líši. Kým zimnom období sa stáva útočiskom tisícok vodných a na vodu viazaných vtákov v letných mesiacoch by ste tu vtáky hľadali márne. Negatívnych príčin je hneď niekoľko:

- nelegálne vjazdy motorových vozidiel
- požívanie plavidiel na športový rybolov – stačí jeden čln a vodná hladina je prázdna
- letné hlučné rekreácie trvajúce často celú noc
- poľovačky na pernatú zver
- nedostatok potravy pre iné ako rybožravé druhy
- rýchle vysychanie okolitých mokradí

Najväčší význam štrkoviska pre vtáky je v zimných mesiacoch. Vďaka svojej rozlohe a hĺbke zamrzá vodná hladina len zriedkavo a preto poskytuje útočisko vodným vtákom zo širokého okolia aj v najväčších mrazoch, kedy sú už všetky okolité vody zamrznuté. Prilietajú sa sem napiť a umyť tisícové krdle čajok z neďalekého smetiska pri Zohore a takisto slúži ako bezpečné nocovisko často až desaťtisícovému krdlu husí z neďalekých polí a rôznych druhov kačíc. Okrem bežných druhov tu boli zaznamenané aj také vzácne druhy ako napríklad labuť malá, čaplička vlasatá, chochlačka morská či turpan tmavý.

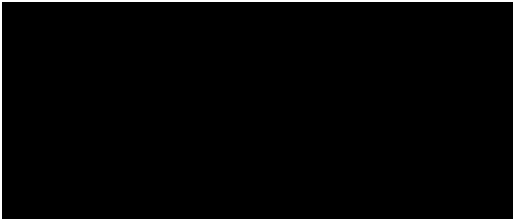
Naopak v letných mesiacoch tu častokrát nenájdete na vodnej hladine ani pierko. Nie je to spôsobené iba prítomnosťou človeka, ale aj absenciou lepších životných podmienok pre vtáky – nedostatkom potravy či vhodných miest na hniezdenie. Mokrade v okolí sú už suché, bez života, ostrov na ktorom by mohli hniezdiť čajky a rybáre je zarastený a vyhniezdi tu iba pár divokých kačíc a hus.

V severnej časti štrkoviska sa nachádza odkalisko a väčší zárast trstiny. Na prvý pohľad pekné miesto pre vtáky. Bohužiaľ pravidelné striedanie tečúcej vody s vyschnutým riečiskom po skončení pracovnej doby nedáva veľa možností vtákom aby sa tu usídlili dlhšie, prípadne vychovali svoje potomstvo. A tak jediným, naozaj pokojným miestom, sa stáva trstinový zárast v plytkej časti štrkoviska.

Sledované územie svojou rôznorodosťou biotopov dáva predpoklad existencii veľkej druhovej diverzity rastlín aj živočíchov. Aluviálne lúky takýchto rozmerov sú dnes na Slovensku skôr vzácnosťou ako samozrejmosťou a myslím si, že potreba ich ochrany je viac než aktuálna. Pri rozumnom manažovaní a kompromisoch z oboch strán (investora aj ochrany prírody) by sa dal vrátiť život do okolitej krajiny ku prospechu všetkých. Niektoré zlepšenia som sa snažil naznačiť v predkladanom texte pri jednotlivých druhoch. Krajine v okolí chýba voda, ale nielen tá hlboká.

Ďakujem za možnosť robiť tento monitoring

Vysoká pri Morave 10.1.2022

Mgr. Ján Svetlík

Príloha 1: Prehľad ornitofauny štrkoviska "Na židovkách" (kat. Vysoká pri Morave) a blízkeho okolia zaznamenatej v rokoch 2009 – 2021 (predbežná správa, stav k 30. 6. 2021)

Autori – Mgr. Ján Svetlík; Mgr. Soňa Nuhličková, PhD.

Por. č.	Druh	Kategória																			
		Ao	B1	B2	C3	C4	C5	C6	C7	C9	D11	D12	D13	D14	D15	D16	M_MV	NOCOVIŠKO	POBYTOVE ZNAKY	ZIMOVANIE	POČET ZÁZNAMOV
1	Accipiter gentilis (Linnaeus, 1758)	1	6														1				8
2	Accipiter nisus (Linnaeus, 1758)		3														2			4	9
3	Acrocephalus arundinaceus (Linnaeus, 1758)			4																	4
4	Acrocephalus palustris (Bechstein, 1798)	1		2																	3
5	Acrocephalus schoenobaenus (Linnaeus, 1758)			20		1															21
6	Acrocephalus scirpaceus (Hermann, 1804)			1																	1
7	Actitis hypoleucos (Linnaeus, 1758)		5	1																	6
8	Aegithalos caudatus (Linnaeus, 1758)		12	14	2						1				1		4			2	36
9	Alauda arvensis Linnaeus, 1758	1	1	19		6															27
10	Alcedo atthis (Linnaeus, 1758)		18	6						1										3	28
11	Alopochen aegyptiaca (Linnaeus, 1766)																			1	1
12	Anas acuta Linnaeus, 1758																4			12	16
13	Anas clypeata Linnaeus, 1758	2															6			7	15
14	Anas crecca Linnaeus, 1758				1												3			20	24
15	Anas penelope Linnaeus, 1758																5			19	24
16	Anas platyrhynchos Linnaeus, 1758	1	25		14			1			1						20			36	98
17	Anas querquedula Linnaeus, 1758				1												4				5
18	Anas strepera Linnaeus, 1758		1		1												1			14	17
19	Anser albifrons (Scopoli, 1789)																2			16	18
20	Anser anser (Linnaeus, 1758)		4								1					3	7			16	31
21	Anser fabalis (Latham, 1787)																1			9	10
	Anser sp.																2			8	10
22	Anthus cervinus (Pallas, 1811)		1																		1
23	Anthus pratensis (Linnaeus, 1758)		6														4			4	14
24	Anthus trivialis (Linnaeus, 1758)																1				1
25	Apus apus (Linnaeus, 1758)																4				4
26	Aquila heliaca Savigny, 1809	1	5				1					1	1				2			2	13
27	Ardea cinerea Linnaeus, 1758	1	15														45			10	71
28	Ardeola ralloides (Scopoli, 1769)																1				1
29	Asio otus (Linnaeus, 1758)		1	2																	3
30	Aythya ferina (Linnaeus, 1758)				1												1			9	11

Por. č.	Druh	Kategória																			
		Ao	B1	B2	C3	C4	C5	C6	C7	C9	D11	D12	D13	D14	D15	D16	M_MV	NOCOVIŠKO	POBYTOVE ZNAKY	ZIMOVANIE	POČET ZÁZNAMOV
31	Aythya fuligula (Linnaeus, 1758)				1												3			4	8
32	Aythya marila (Linnaeus, 1761)																			2	2
33	Aythya nyroca (Guldenstadt, 1769)																			1	1
34	Bombycilla garrulus (Linnaeus, 1758)																			1	1
35	Branta bernicla (Linnaeus, 1758)																			3	3
36	Bubo bubo (Linnaeus, 1758)		3	1															1		5
37	Bucephala clangula (Linnaeus, 1758)																			10	10
38	Buteo buteo (Linnaeus, 1758)	1	23	1	3		2				2		4			1	10			16	63
39	Buteo lagopus (Pontoppidan, 1763)																			1	1
40	Carduelis cannabina (Linnaeus, 1758)		4	4																1	9
41	Carduelis carduelis (Linnaeus, 1758)		41	47		1			1								4			7	101
42	Carduelis spinus (Linnaeus, 1758)		3	1																1	5
43	Carpodacus erythrinus (Pallas, 1770)			5																	5
44	Certhia brachydactyla Brehm, 1820			18										1							19
45	Certhia familiaris Linnaeus, 1758		4	38																	42
46	Charadrius dubius Scopoli, 1786		7				1														8
47	Chlidonias niger (Linnaeus, 1758)	1																			1
48	Chloris chloris (Linnaeus, 1758)	1	7	53	1	1															63
49	Ciconia ciconia (Linnaeus, 1758)	2	6	1	1		1						3				8				22
50	Ciconia nigra (Linnaeus, 1758)	2	11								3						7				23
51	Circus aeruginosus (Linnaeus, 1758)	1	1									1					5				8
52	Circus cyaneus (Linnaeus, 1766)																1	1		10	12
53	Circus pygargus (Linnaeus, 1758)	1																			1
54	Coccothraustes coccothraustes (Linnaeus, 1758)		60	47												1	2			1	111
55	Columba livia Gmelin, 1789, f. Domestica																1				1
56	Columba oenas Linnaeus, 1758		1	2																	3
57	Columba palumbus Linnaeus, 1758	1	9	89	2		1										1				103
58	Corvus corax Linnaeus, 1758		1																	4	5
59	Corvus cornix Linnaeus, 1758		62	39	1				1		2		1				7			11	124
60	Corvus frugilegus Linnaeus, 1758																1				1
61	Corvus monedula (Linnaeus, 1758)																1				1
62	Coturnix coturnix (Linnaeus, 1758)			9		1															10
63	Crex crex (Linnaeus, 1758)			7																	7
64	Cuculus canorus Linnaeus, 1758		3	70	1																74
65	Cygnus olor (Gmelin, 1789)		6		7							1	1		1	1	15			26	58
66	Delichon urbicum (Linnaeus, 1758)																2				2
67	Dendrocopos major (Linnaeus, 1758)		90	69	9	10	2		2							4	2			2	190

Por. č.	Druh	Kategória																			
		Ao	B1	B2	C3	C4	C5	C6	C7	C9	D11	D12	D13	D14	D15	D16	M_MV	NOCOVISKO	POBYTOVE ZNAKY	ZIMOVANIE	POČET ZÁZNAMOV
68	Dendrocopos medius (Linnaeus, 1758)		19	50		1			1							1	1				73
69	Dendrocopos minor (Linnaeus, 1758)		4	43		1	2														50
70	Dendrocopos syriacus (Hemprich et Ehrenberger, 1833)			1																	1
71	Dryocopus martius (Linnaeus, 1758)		10	35			1										3			2	51
72	Egretta alba (Linnaeus, 1758)	1															13			11	25
73	Egretta garzetta (Linnaeus, 1766)																1				1
74	Emberiza calandra Linnaeus, 1758			6																	6
75	Emberiza citrinella Linnaeus, 1758	1	10	109		20								1			2			4	147
76	Emberiza schoeniclus (Linnaeus, 1758)		1	10													1			3	15
77	Erithacus rubecula (Linnaeus, 1758)		28	112		7			3								2				152
78	Falco cherrug Gray, 1834		1																		1
79	Falco peregrinus Tunstall, 1771																			1	1
80	Falco subbuteo Linnaeus, 1758	1	3		1												2				7
81	Falco tinnunculus Linnaeus, 1758	1	8		1							1					6			3	20
82	Falco vespertinus Linnaeus, 1766																1				1
83	Ficedula albicollis (Temminck, 1815)		9	156		1			1												167
84	Fringilla coelebs Linnaeus, 1758	1	41	397		30			4								3				476
85	Fringilla montifringilla Linnaeus, 1758																1				1
86	Fulica atra Linnaeus, 1758		1														1			10	12
87	Galerida cristata (Linnaeus, 1758)																1				1
88	Gallinago gallinago (Linnaeus, 1758)			1													6				7
89	Gallinula chloropus (Linnaeus, 1758)																			1	1
90	Garrulus glandarius (Linnaeus, 1758)	1	12	3					1								5				22
91	Gavia arctica (Linnaeus, 1758)																5				5
92	Gavia stellata (Pontoppidan, 1763)																2				2
93	Grus grus (Linnaeus, 1758)																			2	2
94	Haliaeetus albicilla (Linnaeus, 1758)	5	11	1			4										10	1		15	47
95	Hippolais icterina (Vieillot, 1817)			25																	25
96	Hirundo rustica Linnaeus, 1758	2															10				12
97	Jynx torquilla Linnaeus, 1758			36		1										1					38
98	Lanius collurio Linnaeus, 1758	1	11	2					2			1									17
99	Lanius excubitor Linnaeus, 1758																2			4	6
	Larus arg./cach./mich.																1			2	3
100	Larus cachinnans Pallas, 1811																2				2

[illegible]

Por. č.	Druh	Kategória																			
		Ao	B1	B2	C3	C4	C5	C6	C7	C9	D11	D12	D13	D14	D15	D16	M_MV	NOCOVISKO	POBYTOVE ZNAKY	ZIMOVANIE	POČET ZÁZNAMOV
136	Phylloscopus sibilatrix (Bechstein, 1793)			39																	39
137	Phylloscopus trochilus (Linnaeus, 1758)			27		3															30
138	Pica pica (Linnaeus, 1758)		1	1																2	4
139	Picus canus Gmelin, 1788			19													2				21
140	Picus viridis Linnaeus, 1758		13	53													5			1	72
141	Podiceps cristatus (Linnaeus, 1758)		2		2												3			14	21
142	Podiceps grisegena (Boddaert, 1783)																1			5	6
143	Prunella modularis (Linnaeus, 1758)		1	15													1				17
144	Pyrrhula pyrrhula (Linnaeus, 1758)		1														1			5	7
145	Rallus aquaticus Linnaeus, 1758			1																	1
146	Regulus ignicapillus (Temminck, 1820)			2																	2
147	Regulus regulus (Linnaeus, 1758)			4													1			1	6
148	Remiz pendulinus (Linnaeus, 1758)		1	8																	9
149	Riparia riparia (Linnaeus, 1758)		5							3							1				9
150	Saxicola rubicola (Linnaeus, 1766)		4	11	1	1			1								2				20
151	Scolopax rusticola Linnaeus, 1758																1				1
152	Serinus serinus (Linnaeus, 1766)		2	2																	4
153	Sitta europaea Linnaeus, 1758		38	124	3		1		7							1	1			1	176
154	Sterna hirundo Linnaeus, 1758	2	10		3							1					4				20
155	Streptopelia decaocto (Frivaldszky, 1838)	1		2																	3
156	Streptopelia turtur (Linnaeus, 1758)		1	28		1															30
157	Strix aluco Linnaeus, 1758		3	3	1															1	8
158	Sturnus vulgaris Linnaeus, 1758	2	72	116	1	6	1	1	5	1		1	1			1	17				225
159	Sylvia atricapilla (Linnaeus, 1758)	1	2	243		21			15												282
160	Sylvia borin (Boddaert, 1783)			8																	8
161	Sylvia communis Latham, 1787	1		11		1															13
162	Sylvia curruca (Linnaeus, 1758)			1																	1
163	Sylvia nisoria (Bechstein, 1795)			2																	2
164	Tachybaptus ruficollis (Pallas, 1764)																			1	1
165	Tringa glareola Linnaeus, 1758																2				2
166	Tringa nebularia (Gunnerus, 1767)																2				2
167	Tringa ochropus Linnaeus, 1758		9								8						4				21
168	Tringa totanus (Linnaeus, 1758)			1			1														2
169	Troglodytes troglodytes (Linnaeus, 1758)		5	129		6			4								1			4	149
170	Turdus iliacus Linnaeus, 1766		3	1													1			1	6

Por. č.	Druh	Kategória																			
		Ao	B1	B2	C3	C4	C5	C6	C7	C9	D11	D12	D13	D14	D15	D16	M_MV	NOCOVISKO	POBYTOVE ZNAKY	ZIMOVANIE	POČET ZÁZNAMOV
171	Turdus merula Linnaeus, 1758	1	48	81		3			5								3			3	144
172	Turdus philomelos Brehm, 1831	1	3	231		11											2			1	249
173	Turdus pilaris Linnaeus, 1758		5														8			6	19
174	Turdus viscivorus Linnaeus, 1758			1													1			2	4
175	Vanellus vanellus (Linnaeus, 1758)	1	2	1	2				2				1				3				12
	Celkový súčet	57	1068	3631	70	178	21	2	96	5	22	28	36	5	4	43	412	17	1	484	6180

■ – kritériové druhy; ■ – 1% druhy

A. Predpokladané hniezdenie

Ao – druh pozorovaný v hniezdnom období (apríl – júl)

B. Hniezdenie možné

B1 – druh pozorovaný v hniezdnom období vo vhodnom hniezdnom prostredí, **B2** – pozorovanie spievajúceho samca (samcov) alebo počutie hlasu nasvedčujúce hniezdeniu v hniezdnom období,

C. Hniezdenie pravdepodobné

C3 – pár pozorovaný v dobe hniezdenia vo vhodnom hniezdnom prostredí, **C4** – stály okrsok vo vhodnom hniezdnom prostredí v hniezdnom období predpokladaný na základe pozorovania teritoriálneho chovania (napr. spev, odháňanie sokov) na tom istom stanovišti najmenej 2-krát za 7 dní, **C5** – pozorovanie toku, imponovania alebo párenia, **C6** – vyhľadávanie pravdepodobných hniezdisk, **C7** – vzrušené chovanie starých vtákov najskôr v blízkosti hniezda alebo mláďat, **C8** – hniezdne holiny u chytených starých vtákov, **C9** – dospelé vtáky pozorované pri tvorbe hniezda.

D. Hniezdenie dokázané

D10 – odpútavanie pozornosti od hniezda alebo mláďat, predstieranie zranenia, **D11** – nález použitého hniezda (obývané, opustené pri pozorovaní), alebo zvyškov vaječných škrupín, **D12** – nález čerstvo vylietaných mláďat (u kŕmivých druhov) alebo mláďat v prachovom šate (u nekŕmivých druhov), **D13** – pozorovanie starých vtákov prilietajúcich (odlietajúcich) na hniezdisko nasvedčujúcom prítomnosti obsadeného hniezda (včítane vysoko umiestnených hniezd alebo hniezdných dutín, do ktorých nie je vidieť, alebo pozorovanie starých vtákov sediacich na znáske), **D14** – pozorovanie starých vtákov prinášajúcich potravu mláďatám, alebo vynášajúcich trus z hniezda, **D15** – nález hniezda s vajcami, **D16** – nález hniezda s mláďatami (videnými alebo počutými).

M_MV – odpočinkové miesto počas migrácie alebo miesto zberu potravy, **NOCOVISKO** – miesto nocovania, **POBYTOVÉ ZNAKY** – znaky jednoznačne nasvedčujúce prítomnosti daného druhu (stopy, trus, ohryzy), **ZIMOVANIE** – zimný výskyt (od 1.12. do 28.2.)

Počas sledovaného obdobia (2009-2021) bolo v predmetnom území štrkoviska zaznamenaných spolu **175 druhov vtákov**, čo tvorí takmer polovicu (47,3%) všetkých druhov avifauny zaznamenatej na území Slovenskej republiky (370, BirdLife Slovensko, stav ku 31.12.2020). Celkovo bolo získaných 6180 ornitologických údajov, pričom 5306 údajov sú vlastné údaje (85%) a zvyšných 874 údajov (14%) bolo získaných z verejnej ornitologickej databázy Aves prevádzkovej Slovenskou ornitologickou spoločnosťou/BirdLife Slovensko.

V rámci CHVÚ Záhorské Pomoravie (SKCHVU016) (ďalej CHVÚ) sa na území štrkoviska a jeho blízkeho okolia potvrdilo až 7 kritériových druhov, čo predstavuje až 70 % všetkých vyhlásených kritériových druhov vtákov pre dotknuté CHVÚ. Z kritériových druhov možno spomenúť najmä ohrozené druhy dravcov (napr. *Milvus milvus*, *Milvus migrans*, *Falco cherrug*), ktoré sú podľa Červeného zoznamu vtákov SR zaradené do druhej najvyššej kategórie ohrozenosti (EN - endangered) (Demko et al. 2014). Pričom u dvoch druhov (*Milvus milvus*, *Milvus migrans*) bolo v rámci výskumu potvrdené aj preukázané hniezdenie v bezprostrednej blízkosti predmetného územia.

Okrem kritériových druhov vtákov boli na území potvrdené výskyty takmer všetkých ostatných významných druhov vtáctva (n=14; 87,5%), ktoré tvoria 1% celonárodnej populácie Slovenskej republiky (napr. *Coturnix coturnix*, *Ciconia nigra*, *Streptopelia turtur*, *Alcedo atthis*, *Riparia riparia*, *Muscicapa striata*, *Ficedula albicollis*). Menovite išlo o druhy, ktorých hniezdny alebo potravný biotop je buď priamo závislý od dobývacieho priestoru štrkovne (napr. hniezdne biotopy *Alcedo atthis*, *Riparia riparia* a *Sterna hirundo*) alebo okolia predmetného územia (travinnno-bylinné porasty - *Coturnix coturnix*, lesné porasty - napr. *Ciconia nigra*, *Muscicapa striata*, *Ficedula albicollis*). Pre podobný prehľad všetkých zistených druhov, vrátane kritériových a ostatných významných druhov (1% druhy vtákov) pozri tabuľku.

Použitá literatúra:

Danko Š., Darolová A., Krištín A., 2002 – Rozšírenie vtákov na Slovensku. VEDA, Bratislava.

Demko, M., Krištín, A., & Pačenovský, S. (2014). Červený zoznam vtákov Slovenska. Bratislava – SOS/BirdLife Slovensko.

Jureček, R., Nuhlíčková, S. & Svetlík, J. (2013). Rekordný počet chrapkáčov poľných na Devínskom jazere v roku 2013. Vtáky 8 (2) – 9.

Nuhlíčková, S. & Svetlík, J. (2016). Červenák karmínový na Záhorí. Vtáky 11 (4) – 8.

SOS/BirdLife Slovensko. (2013). Metodika systematického dlhodobého monitoringu výberových druhov vtákov v chránených vtáčích územiach Banská Bystrica – Štátna ochrana prírody SR.

Vyhláška č. 170/2021 Z.z. ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov

Zuna-Kratky T., Kalivodová E., Kürthy A., Horal D. & Horák P., 2000 – Die Vögel der March-Thaya-Auen im österreichisch-slowakisch-tschechischen Grenzraum. Distelverein, Deutsch-Wagram.